

STRAŽA

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 29.

Maribor, dne 12. marca 1913.

Letnik V.

Südmarka na delu.

Nevzdržno, brez odmora in natančno po zasnovanem načrtu vodi Südmarka svoje delo. Že nešteto krat smo na tem mestu pisali o njenem pogubonosnem, naš narod ubijajočem delu, a vedno znova moramo povzdigniti svoj glas, kajti nevarnost, ki nam preti, se ni še nič zmanjšala, je mogoče še vsak dan večja in groznejša. Poročilo, ki smo ga brali v „Slovenca“ o vspuščenem delu Südmarme v sredini našega ozemlja, v Kočevju in vest, da je začela Südmarka posredovati že pri nastanjanju odvetnikov po naših trgih in mestih, nam sta zopet potisnili pero v roke. Za danes hočemo nekako razpredeliti delo, ki ga vrši Südmarka in na podlagi te razpredelbe pokazati, kako je nevarnost za nas velika in kako moramo zastaviti vse sile, če se hočemo ohraniti še na rodni grudi.

Südmarka kupuje slovensko posest, slovensko zemljo. Sicer je res, da se je Südmarka vstrašila že svojega lastnega otroka, ko je videla in občutila posledice naseljevalnega dela na meji, v prvi vrsti v Št. Ilju v Slov. goricah. Zgrozili so se sicer Südmarkini voditelji, ko so videli, kako jim naseljevanje protestantov prazni blagajne in začeli so se umikati. Pa kakor kažejo dejstva, je bilo vse samo pesek v oči občinstvu — gola komedija. Na mesto Südmarme je stopila Heimstatt, ki se kaže vedno bolj za njeno najzvestejšo posestrimo. V vsem, kar je Südmarka na naši meji opustila, je dobila v Heimstatt neutrudljivo pomočnico in če Judeževim zlatnikom še ne dežuje tako, kot nekdanj v času Südmarme, je to vzrok nezaupnosti nemških Mihelnov, ki pri vsej svoji narodni prenapetosti niso hoteli metati tisočakov skozi okno. Toda če prav je Südmarka prepustila svoje „dragoceno“ naseljevanje na narodni meji Heimstatovcem, vendar še naprej krepko in dejanski podpira pridobitev in ohranitev nemške posesti. Že zgoraj omenjeno poročilo iz Kočevja to v polni meri potrjuje. „Slovenec“ od dne 10. t. m. poroča:

Südmarka na Kočevskem. Kako nemško brambno, pravzaprav napadalno društvo Südmarka dela in koliko naredi za ponemurjenje Slovencev na Kočevskem, je razvidno iz slede-

čega: Neki nemški posestnik iz Spodnjega Loga je prosil pri Südmarki 50 K podpore, da bi mogel plačati obresti. Südmarka mu je dala to podporo v celem zaprosenem znesku. Dalje je dala centralno vodstvo Südmarme podružnici v Kočevju na razpolago 2000 K za pokritje nujnih narodnostnih potreb in je obljubilo še nadaljne dotacije. Mimogrede omenimo subvencije Südmarme, ki jo je dala podružnici kmetijske družbe v Kočevju v znesku 600 K. Südmarka je razposlala po občinskem uradu mesta Kočevje na vse kočevske nemške občinske urade poziv, da poročajo, koliko nemških posestev je v zadnjih desetih letih prešlo v slovenske roke. Tako delajo Nemci na Kranjskem!

Kaj naj storimo mi, da bomo paralizirali to sovražno delo, da se bomo ubranili koncentričnemu navalu Südmarme in Heimstata? Podpirajmo „Slovensko Stražo“! Skrbimo, da bodo njena sredstva tako velika, da bo lahko tudi ona delala za slovensko posest, za slovensko zemljo na enak način kot Südmarka-Heimstatt za nemško. Vedno in povsod se spominjajte „Slovenske Straže“, pridobivajte ji bogatih dohodkov, pa bo osvajaško in grabežljivo delo Südmarme brezuspešno.

Südmarka se je vrgla na obrtništvo. Ni dolgo tega, ko smo v kratkem članku kazali na nevarnosti, ki nam prete vsled tega nemškega navala. Kar smo rekli takrat, velja tudi danes. V veliko naše veselje lahko samo še dostavljamo, da so pogubne nakanе na naše obrtništvo opazili tudi drugi merodajni faktorji in je naša tozadevna obrambna akcija v polnem teku. „Slovenska Straža“ v Ljubljani bo v najkrajšem času osnovala lasten obrtniški svet, kojega namen bo preprečiti in paralizirati delovanje Südmarme. Opozorjamo že danes obrtniške in druge narodne kroge na to ustanovitev ter jo priporočamo v toplo podporo in vpoštovanje. Obrtniški svet naj postane jez, ob katerem se bodo razbili pljuskajoči in uničujoči nemški valovi.

Südmarka se briga za vsako zadevo, ki je narodnega pomena. Kako skrbi, da bi prišli v naše kraje nemški zdravniki, smo že imeli priliko javiti. Sedaj čitamo po nemških listih sledečo naznanilo:

stičnih knjig z zemljevidom; v žepe stlačiva nekaj čokolade in kruha.

Ob svitu majhne svetilke jo naglo ubirava navzgor čez veliko staro grobljo. Prejšnji večer pravljani in postavljeni „mandeljci“ nama izvrstno pomagajo, da ne zgrešiva med nastlanim skalovjem prave smeri. Ko prideva do prvega snežišča, bilo je v kljub megli že toliko svetlo, da sva smela upihiniti luč.

Za precej vodoravnim gričem preprečkava še kmalu drugo snežišče ter stopiva slednjič na spodnji rob silno strmega Riepenkeesa.

Stare, sicer zelo zametene stopinje nama odvzamejo skrb, študirati pravo smer. Zeleni sneg je pa tudi tako trd, da se le poredkoma udere katera noga do kolena.

Vkljub vseh teh ugodnosti lezeva prav po polževo kviško, kajti huda strmina zelo nagaja pljučam in srcu.

Z rasočim veseljem opazujeva, kako se megle stalno umikajo v globoke jarke in doline, dokler ne zasveti žarno solnce izza 3275 m visoke Gefrorenwandšpice. Zavriskava, da bi bilo mogočno odmevalo, ko bi bile bolj blizu skalnate stene, nad kojimi se na levo ponosno dviga ostra piramida Fußsteina (3337 m); potem pa takoj oboroživa svoje oči s temnimi očali, da nama ne vzamejo pogleda bliščeči se ledeni kristali.

Zdaj pa zdaj postojiva ter občudujeva, oprta ob cepin, prekrasno panoramo, ki se nama predstavlja od juga sem. Sicer že zakrivajmo svetle megle veličastni Schlegeisgrund, po katerem bova jutri na večer hitela v Furtshagelnov dom, a velikanski ledeniki nad njim z mogočnimi vrhovi Mößela (3486 m), Breitnocka (3221 m) in prav posebno čudoviti ledeni dom Hochfeilerja (3523 m) nudijo očarujočo podobo.

Ves zamišljen zrem in gledam ta prekrasni planinski svet, kar zaori nad menoj Jankotov gromki glas:

„V dveh spodnještajerskih trgih z ugodnimi gospodarskimi razmerami bi se lahko naselili mladi nemški odvetniki, ki pa morajo biti zmožni slovenščine. Natančnejše podatke pa da Südmarka.

Tedaj že za naselitev odvetnikov se brigajo preskrbni ljudje okrog Südmarme. Ni čuda, če ima njihovo napadalno in raznarodovalno delo tudi velike uspehe. Naša obramba v tem oziru je zelo težavna. Manjka nam ljudi, katerim bi lahko zaupali, — kajti za liberalci imamo prežalostne izkušnje. Vsekakor pa so nam merodajni gospodje pri V. L. S., oziroma S. K. Z., zagotovili, da bodo tudi tem zadevam posvečali največjo paznost. Upajmo, da se nam na ta način posreči izjaloviti nemške načrte tudi pri teh perečih vprašanjih. Bodimo oprezni in čuječi, stojmo nevstrašeni v bojni vrsti in borimo se z navdušenjem in požrtvovalno, pa se bo nam posrečilo odbiti vse nemške naskoke. Naša parola bodi: na okope!

Demobilizacija.

Po dolgih, mučnih dnevih in tednih čakanja je vendar prišlo do obljubljenе demobilizacije na avstrijsko-ruski meji. Ko je prvokrat prišla v svet vest, da bosta Avstrija in Rusija vpostavile na svojih mejah zopet normalne razmere, se je vse veselo in radostno oddahnilo. Cela javnost je zaupala: mir je zagotovljen. Toda treba je bilo pretrpeti še težko in moreče čakanje. Od dneva do dneva so obljubljali takoimenovani „dobro poučeni“ listi: jutri, pojutrišnjem se prične z demobilizacijo, a vresničila se vsa ta prerokovanja niso. To je delalo ljudi seveda nerazumno in vedno nestrpnjše se je pričakovalo odrešilnega naznanila. Danes je vendar prišlo. S tem pa mednarodni položaj še ni razrešen in je še vedno mnogo spornih točk, toda odločilen korak naprej pomenja to vsekakor. Dokler sta si stalj ruska in naša armada tam gori na galiških planjavah grozeče nasproti, je obstajala vsak dan nevarnost, da trčita sovražna soseda vkup in razplamti svetovni požar. Z demobilizacijo je ta nevarnost odstranjena. Če prav je mogoče še kaj prepornih zadev, vendar sta se že

„Oj le naprej, oj le naprej,
dokler je še sape kej!“

In res sva še porabila mnogo sape, preden da sva stala ob skalnatem, na dvoje razklanem grebenu, kojega venča mogočna ledena kupola Schneegupfa.

Po kratkem prevdarku zlezava v notranji kot teh grebenovih vilic, potem pa plezava čez ogromne, deloma s svežim snegom pokrite skale navzgor.

Skoraj vsako skalo je bilo treba z rokami dobro prekusiti, če dovolj trdno leži, a navzlic te previdnosti se je marsikatera zavalila navzdol, ko sva stopila na njo. Zato se kar nič nisva pritoževala, ko sva zapustila to problematično „po“ ter vstopila na rez, ki se kmalu zgubi v okrogličasti zledeneli odeji. Ob njenem spodnjem koncu obrneva se malo na levo, navkreber čez strmo ledenišče ter prideva po njegovi rezi na temenišče Schneegupfa (3200 m), odkoder se zopet nudi veličasten pregled divjih ledenih krnic Spodnjega Schrammach- in Riepenkeesa ter uprav ogromnih sten in raztrganih krutin pod grebenom, ki veže Fußstein v Olpererjem.

Na Schneegupfu se je leta 1886 pojavila srednje velika razpoka, ki pa se je pozneje zopet sama zaprla.

Po lepi, skoraj vodoravni ledeni rezi, obrobjeni na desno z veliko opastjo, prideva ob osmi uri do zadnjih sten, po katerih je od te strani mogoče splezati na Olpererjev greben.

Takoj na prvi pogled spoznava, da se še le tukaj začenjajo prve resne težave in nevarnosti. In skoraj nama hoče zdrkniti srce v hlače, ko motriva gladke navpične skale, ki neposredno pred nama štrlijo v sinji zrak. Naravnost tukaj gori splezati, je popolnoma nemogoče; treba bo torej kreniti v eno stran, toda na katero?

Stopinje, katerim sva sledila doslej, zginile so ob trivoglatem skalnatem zobu, ki je molel iz zelene-ga snega, kakor kafa.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

„O Zillertal“.

Potopisni spomini. Spisal A. Cilenšek.
(Dalje.)

Hotel sem pograbitati orožje obstrukcije, toda hudomušni Janko me je prehitel; pograbil je bliskoma svoj cepin ter jo pobrisal iz koč. Hočeš, nočeš, moral sem za njim.

Po začetkoma jako strmi, že obraščeni groblji sva marljivo spopolnjevala stare „mandeljce“ ter je še izdatno pomnoževala z novimi. Pravilno postavljen „mandeljc“ obstoji iz več kamenov, položenih na kakšno večjo skalo eden vrh drugega, a na gladkem terenu zadošča podolgovat samem, zapičen v zemljo.

Dospevši do Riepenskega ledenika, zagledava v omehčanem zelenem snegu jedva vidne stare stopinje, ki bi se pač ne bile opazile ob svitu majhne leščerbe; zato sva tudi te temeljito spopolnila z okovanimi čevlji.

Po dobri uri sva se vrnila v prepričanju, da bova nadaljno pot ubirala jutri že v dnevni svetlobi.

Okoli šestih zopet vstopiva v koč, iznebiti se sitne skrbi, da jo morda ne najdeva več prazne. — „Quot capita tot sensus velja namreč tudi za turiste, kadar bivajo v večjem številu v neoskrbovanih planinskih kočah.

Po večerji se kmalu naveličava prebrskavanja po raznih ilustrovanih knjigah ter se podava k počitku.

Janko se je previdno zavil v štiri ali pet velikih kocov, dočim sem se jaz zadovoljil samo z dvema, zato sem pa tudi bolj rahlo spal, ker me je malo preveč hladilo po noči.

Zarano ob treh sva že zopet kurila in kuhala, da je bilo veselje. Ko še vse lepo osnaživa in pospraviva, zapustiva ob četrti uri 23 minut koč, pa vzemši seboj samo vrv dereze, cepina in par turi-

vlađi prepričali, da se jih bo dalo mirno poravnati, zato lahko odpokličeta svoji armadi. To pomenja gotovo silno razbremenjenje položaja in nas radi ozkih zvez, ki jih imata obe državi z Balkanom, potrjuje v uverjenju, da se bo celo balkansko vprašanje rešilo mirnim potom. Naše vojaške odredbe na južni meji sicer še ostanejo, vendar je to samo ukrep za vse eventualnosti, dokler traja vojska in nima Avstrija nikakih agresivnih namenov. Da se hoče zahtevam v albanskem vprašanju dati na ta način nekoliko več veljave, je brez dvoma. Če je pa oportuno in pametno, da se skuša na tak grozeč način vplivati na balkanske države radi — Albanije, je drugo vprašanje. Prijatelj se si s tem gotovo ne vstvarjamo. Zdi se nam nadaljnja mobilizacija na jugu tudi zato precej nepotrebna, ker moramo smatrati za gotovo, da je sporazum glede vseh kočljivih zadev vsaj v glavnih obrisih gotov, kajti drugače bi Rusija ne pristala na demobilizacijo.

V naslednjem prinašamo oficijozno poročilo o demobilizaciji. Današnji „Fremdenblatt“ prinaša naslednje naznanilo:

Izmenjava lastnoročnih pisem med našim cesarjem Franc Josipom in carjem Nikolajem je zopet prinesla dokaz, da dogodki na Balkanu niso škodovali prijateljstvu med obema vladarjema in da njuno delovanje stremi vedno za tem, ohraniti mir. Obe vladi sta tedaj uvideli, da so postale gotove strogo defenzivne odredbe v obmejnih pokrajinah obeh držav vsled sedanjega položaja nepotrebne in odveč. Vsled tega se je sklenilo, da se zniža število vojaštva v Galiciji na normalno višino in istotako je ruska vlada odredila odpust ruskega rezervnega moštva onega letnika, kateri bi bil imel priti na dopust v pretečeni jeseni.

K temu komunikeju pristavlja „Fremdenblatt“ na uvodnem mestu:

„Ne samo v Avstro-Ogrski in Rusiji, ampak v celi Evropi se bo dogodek tega dne visoko cenil kot olajšanje političnega položaja in bo utrdil nado, od katere mi vsi pričakujemo prav iz srca, da se bo uresničila. V prvi vrsti se bo na ta dan javnost spominjala obeh suverenov, ki sta v svoji velikodušnosti storila te razbremenjujoče vojaške odredbe. Izmenjava misli med obema vladarjema, ki je povzročila odpust rezervistov, je pred celim svetom potrdila obstoj tradicionalnih odnosov med obema vladarskima hišama in izpričuje znova prijateljsko razmerje, ki obstoja med obema vladarjema, kar je najboljšje jamstvo za ohranitev evropskega miru. Odpoklicanje rezervistov ni samo dinastičnega, ampak je tudi velikega političnega pomena, ker dokazuje medsebojno zaupanje, od katerega se pričakuje ugoden nadaljnji razvoj politične krize. Naša orijentna politika je vedno smatrala za dobrobit monarhije pospeševanje popolne samostojnosti balkanskih držav in je vedno stremila po prijateljskih odnosih do njih. To spoznavanje se je jasno pokazalo ne samo v preteklosti, marveč še posebno v dobi sedanje krize. V doslednem in zvestem zasledovanju svojega programa v poslednjih mesecih je doprinesla naša monarhija zgodovinsko odločilni dokaz, da je njena politika odkritosrčna, ter si ne želi osvojiti tujih dežel. Odpust rezervistov ob meji je smatrati kot dobro znamenje, da si je ta politika tudi v Petrogradu priborila svoje priznanje. Ni še sicer konec krize, v kateri sedaj že več mesecev živimo, toda upanje je, da se ji je današnjega dne postavil menik na potu njenega razvojanja.“

Med vojno in mirom.

Vsled demobilizacije se je mednarodni položaj zboljšal. Če tudi še ni vse v redu, je vendar opravičeno upanje, da se bodo vse obstoječe nesporazumnosti mirnim potom in brez krvoprelitja rešile, kajti odjenjala je največja nevarnost, ki je ogrožala splošni svetovni mir, napetost med Avstrijo in Rusijo. Med obema državama bo prišlo do sporazuma. Vojna nevarnost, v katero bi znala biti zapletena cela Evropa, je za enkrat minila in politični obzor je postal jasnejši.

Iz bojnega polja ni došlo nobenih novih vesti. Eni listi venomer zatrjujejo, da se nahajata Skader in Odrin neposredno pred padcem, drugi listi pa zopet pišejo, da to ni res. Vrše se obširne priprave za generalni naskok na Odrin in Skader.

Asquith o svetovnem položaju. — Kako daleč je rešeno balkansko vprašanje.

V pondeljek, dne 10. t. m., je kralj Jurij otvoril spodnjo angleško zbornico s posebnim prestolnim govorom, v katerem je izvajal: Anglija živi v prijateljskih odnosih z vsemi državami. Meseca decembra je prišlo do premirja med Turčijo in Balkansko zvezo, nakar so se pričela mirovna pogajanja v naši prestolici, v Londonu. Obžalujem, da ni prišlo še do sporazuma in da se vojna še vedno nadaljuje. Velevlasti se trudijo ohraniti mir in so mirovna pogajanja dovedla že do zelo velikih uspehov. Upam, da bodo velesile v kratkem tudi pospešile konec balkanske vojne.

Po kraljevem govoru se je pričela debata, pri kateri se je oglasil k besedi tudi ministrski predsednik Asquith in z ozirom na zunanji politični položaj izjavil: Veseli me, da zamorem konstatirati, da je veleposlaniška konferenca rešila dve zelo važni točki:

Vprašanje jadranskega ozemlja in srbskega gospodarskega dohoda na Jadransko morje je rešeno. In glede Albanije so se velesile soglasno izrekle zavtonomijo Albanije pod evropsko kontrolo in garancijo. V eni ali dveh točkah, ki pa nista življenjski vprašanji, še ni prišlo do sporazuma in so potrebna še nova pogajanja. Diplomatična grupacija velesil ostane nespremenjena, a odnošaji med tripelententno in trozvezo se očitno boljšajo.

Petrograjsko poročilo o položaju.

Iz Petrograda javljajo z dne 11. marca:

Diplomatični krogi zatrjujejo, da Balkanska zveza ni posebno pripravljena sprejeti posredovanje velesil. Evropski kabineti sicer še nimajo oficijoznega odgovora v rokah, vendar so informirani, da se pred vsem Črnogora protivi posredovalni akciji, zlasti dokler ne pade Skader. Tudi Grška je za direktna pogajanja. Srbi in Bolgari bi ne imeli ničesar proti posredovanju, zahtevajo pa brezpogojno, da velesile najprej decidirano izjavijo, ali hočejo posredovati na podlagi pogojev Balkanske zveze (ali ne). Le v prvem slučaju bi Srbi in Bolgari sprejeli posredovanje. Zavlačevanje posredovanja je zlasti za to važno, ker dobe Črnogorci čas, da zavzamejo Skader, s čimer bi ustvarili fait accompli, katerega bi tudi velesile ne mogle prezreti. Glede albanskega vprašanja zatrjujejo, da je stopilo v zadnjih dneh v novo fazo. Vspehi Grkov in nove akcije Srbov in Črnogorcev pred Skadrom, so vzbudile v krogih tripelentente dvom, ali se bodo dali principi glede Albanije sploh vzdržati. Avtonomna Albanija sama še nikakor ni perfektna, čeravno je sklenjena od veleposlanikov.

Francoska, Angleška in Nemčija.

Angleški admiral Churchill biva te dni na Francoskem. Dne 9. t. m. je obiskal francosko zbornico. O tem obisku prinašajo berolinski listi razne komentarje. Baje je imel Churchill dolgo konferenco z ministrskim predsednikom Briandom. Nemški listi pišejo, da se je razgovor bavil zlasti z nemškim in francoskim oboroževanjem, ker čutijo v Parizu tudi le momentano popuščanje tekmovanja med nemško in angleško vojno mornarico kot škodljivo za Francosko, ker dobi s tem Nemčija denarna sredstva za ojačanja svoje vojske na suhem.

Zopet sneg na bojišču.

Iz Sofije se poroča, da je po večdnevem južnem vremenu zopet zapadel sneg, tako da na skorajšnje nadaljevanje vojnih operacij ni misliti.

Sukri paša pa radiotelegrafira iz Odrina, da je vsled topljenja snega nastala povodenj, ki je poplavila del mesta. Vsled tega in vsled pomanjkanja živeža in municije hočejo napraviti Turki izpad — brez ozira na ogromno nevarnost, v katero se podajajo.

Janina izdana?

Albanec Hil Mossi, ki biva v Trstu, je uredniku „Triester Zeitung“ izjavil, da je padeč Janine Albanec zelo potr. Hil Mossi pravi, da je bil Essad paša, branitelj Janine, mohamedanski Albanec, ki je držal z mladoturki. Mladoturški voditelj Izmail Hakki je že pred tremi meseci v „Taninu“ izjavil, da bi bilo najboljšje, da se Janina in Skader predata, da Turčija reši vsaj Odrin. Baje so se v zadnjih tednih vršila tajna pogajanja med mladoturki in grškim patrijarhom v Carigradu, ki so brez dvoma imela za predmet tudi predajo Janine. Essad paša je odklonil pomed 20.000 vojakov pod Džavid pašo in Izzet pašo, ki so se mu bili ponudili. Janina je bila samo na eni strani oblegana in je okoli 10.000 albanskih vojakov pod Riza begom moglo pobegniti v albanske gore. Essad paša je mesto Grkom izdal in si tako nakopal prokletstvo celega albanskega ljudstva.

Srbija.

Organiziranje občin v novih pokrajinah je sedaj srbska vlada poverila političnim oblastem. Da bi na mesta občinskih tajnikov in pisarjev ne prišli nesposobni in sumljivi ljudje, se omenjeno osobje nastavlja le preko stanovske organizacije občinskih uradnikov v Belgradu.

Odrin.

Po ljutom, naravnost krvavem boju je bolgarska infanterija zavzela utrdbo Heilar-Tazlu pred Odrinom in vjela pri tej priliki 400 Turkov. V bitki je Bolgare naravnost izvrstno podpirala srbska artilerija. Turki so poskušali utrdbo zopet osvojiti, a so bili z velikimi izgubami odbiti.

Položaj v Skadru.

V London so dospela zanesljiva poročila, da je položaj Skadra naravnost obupen. Izključeno je, da bi trdnjava mogla vzdržati ponovne črnogorsko-srbske napade. Za slučaj padca Skadra se bo mednarodni politični položaj čisto gotovo poslabšal, ker je več kot jasno, da bodo nekatere velevlasti pripoznale Skader Črnogorcem, kakor so sedaj velevlasti za to, da pripade Janina Grkom, kljub temu, da je bila že namenjena Albaniji.

Turške izgube.

Listi poročajo iz Carigrada, da so Turki do sedaj izgubili 500.000 pušk in nad 700 topov.

Turške finance.

Carigrajski listi poročajo: Nekateri indijske banke so ponudile Turčiji brezobrestno posojilo 10 milijonov funtov šterlingov, to je okroglo dve in pol milijardi kron. (Če bo le res? Dve in pol milijardi cela Turčija ni vredna. Op. ur.)

Politični pregled.

Državnozborska nadomestna volitev.

Včeraj, dne 11. t. m., se je vršila v mestni skupini Krems-Klosterneuburg ožja volitev med nemškonalionalnim kandidatom Richterjem, ki je dobil 4837 glasov, in socialnodemokratskim kandidatom Hackenbergom, ki je dobil 3758 glasov. Izvoljen je Richter, ki je vsled kompromisa dobil tudi vse glasove krščanskih socialcev. Pri volitvi so se vršili veliki izgredi. Socijalni demokrati so neko hišo s kamenjem bombardirali, opljuvali več volilcev in jih mnogo pretepli.

Goriški deželni zbor.

Goriški deželni zbor — razpuščen. Današnja „Wiener Zeitung“ priobčuje cesarjev ukaz, po katerem je goriški deželni zbor razpuščen in odredjene so priprave za nove volitve. Po mnenju vlade so razmere v deželnem zboru preveč nejasne, da bi se moglo imenovati naslednika umrlemu deželnemu glavarju Pajerju. Slovenci zahtevajo mesto deželnega glavarja za-se.

Belgija.

Socialdemokratska stranka v Belgiji je na dne 14. aprila napovedano generalno stavko odpovedala.

Rusija in Nemčija.

Po novi vojaški postavi pomnoži Nemčija svoje vojaštvo za 4000 častnikov, 15.000 podčastnikov in 117.000 mož. Rusija pa pomnoži še letošnjo jesen število svojega vojaštva za 115.000 mož.

Raznoterosti.

Občni zbor Slovenske kmečke zveze se vrši na belo nedeljo, dne 30. marca, ob 10. uri dopoldne, v Mariboru. Vsi pristaši vabljeni!

Slomšek-Einspielerjeva slavnost v Ljubljani. V nedeljo, dne 11. aprila priredi združeni odbor naših ljubljanskih izobraževalnih društev v „Unionovi“ dvorani v Ljubljani veliko Slomšek-Einspielerjevo slavnost. Priprave se že vrše. Čis i dobiček je namenjen obmejnim Slovincem. Govorila bosta dr. Anton Medved iz Maribora in poslanec Grafenauer iz Koroškega.

† **Peter Skuhala.** Ob velikanski udeležbi prebivalstva od blizu in daleč se je v pondeljek, dne 10. m. predpoldne vršil v Ljutomeru pogreb velečastitega gospoda Petra Skuhala. 28 duhovnih sobratov je prihitelo od blizu in daleč, da izkažejo svojemu ljubljensmu tovarišu zadnjo čast. V ganljivih besedah mu je pridigal velečastiti gospod Matej Osenjak, župnik pri Sv. Petru pri Radgoni. Maševal je velečastiti gospod Josip Weixl, župnik pri Sv. Križu. Lep spreved je pa vodil ljutomerski dekan gospod Jurkovič. Domači pevski zbor pod spretnim vodstvom gospoda učitelja Zacherla je zapel ranjkemu srce pretresujočo žalostinko nagrobnico. Spreved se je vršil ob najlepšem vremenu. Odličnemu slovenskemu duhovniku pisatelju in rodoljubu svetila večna luč!

Iz pošne službe. V stalni pokoj sta stopila višja pošna oficijala gospod Iv. Peče v Mariboru in Adolf Kalb v Ptuju.

Iz učiteljske službe. Na ljudski šoli pri St. Jerneju nad Muto je razpisano mesto učitelja. Prošnje do dne 15. sušca. Slovenski učitelj, pozor!

Iz učiteljske službe. Na štirirazredni mešani šoli v Novicerkvi, drugi plačilni razred, s slovenskim in nemškim učnim jezikom, je oddati mesto učitelja. Prošnje do dne 1. aprila. — Na štirirazredni mešani šoli v Rogatecu, prvi plačilni razred, s slov. in nemškim učnim jezikom, je oddati mesto učitelja. Prošnje do dne 1. aprila. — Na trirazredni mešani šoli na Spodnji Poljskavi, tretji plačilni razred, je razpisano mesto učiteljice. Prošnje do dne 10. aprila. — Provizorični učitelj v Laškem Jožef Vamlek je imenovan za stalnega učitelja istotam. — Provizorični učitelj v Grižah Bogomir Zdolšek je imenovan za stalnega učitelja istotam. — Stalni učitelj v Slovenjgradu Maks Dobaj je imenovan na mestno deško šolo v Gradec, Grieskai.

Pozor! Neki agent iz Monakovega ponuja porcelanaste klobučke na sveče, takoiimenovane Kerzensparbrenner, od tvrdke Steck. Opozarjajo se vsi častiti gospodje župniki, da se ne prenačijo, ker so se ti klobučki izkazali slabe in nepraktične. Luč se ne vidi k altarju in napravljajo sitnost pri prižiganju in vgaševanju sveč. — Expertus.

Knezoškofijska zasebna gimnazija v St. Vidu nad Ljubljano je dobila za šolsko leto 1912-13 pravico javnosti in pravico, da sme izdajati državnoveljavna zrelostna spričevala.

Iz politične službe. Provizorični okrajni komisar dr. Jožef Fasching v Gradcu je dodeljen okrajnemu glavarstvu v Celju; konceptni praktikant Fr. Sedlmayr v Slovenjgradu je poklican v namestništvo; namestniški koncipist v Mariboru dr. F. Lajnsič je premeščen v Ptuj; dr. Alfonz Wessely v Slovenjgradu je prestavljen v Maribor; konceptni praktikant Egon pl. Schrey v Mariboru je prestavljen v Slovenjgradec.

Iz državne stavbne službe. Stavbni adjunkt pri okrajnem glavarstvu v Mariboru, Henrik Horna je premeščen v Feldbach.

Afera Polajnsko. Ljubljanska policija je dobila to-le brzojavko: Antwerpen, dne 9. sušca. Ivan in

Jožefa Polajmko, ki sta se danes vrnila s parnikom „Finland“ v Antwerpen, sta bila aretovana in odvedena v zapor. Denar je zaplenjen.

Velikonočne razglednice. V zalogi „Slovenske Straže“ so izšle krasne velikonočne razglednice. Je jih devet vrst in so res umetniško izdelane. Trgovci dobe znaten popust. Naroča se jih pri „Slov. Straži“ v Ljubljani. Slovenci, sezite po njih!

Prezgodaj moral umreti. V Kranju je umrl bivši čevljar gospod Rudolf Zeball. Pred kratkim je poddoval po svojem bratu in stricu skoro pol milijona kron, a je že umrl. Malo časa je užival to svoje bogastvo.

25letnica smrti Viljema Raiffeisena. Včeraj je preteklo 25 let, odkar je umrl v Nemčiji Viljem Raiffeisen, oče naših prekornih ljudskih posojilnic in gospodarskih kmečkih zadrug. Bil je protestant, a globokega krščanskega duha. Njegov spomin bo med kmečkim ljudstvom, kateremu je storil toliko dobrega, gotovo vedno hvaljen in slavljen.

Bivši minister umrl. V Parizu je umrl bivši francoski mornariški minister Alfred Picard. Picard je bil v kabinetu Clemenceau po odstopu Thomsona mornariški minister, ter je ostal v tem kabinetu do padca meseca julija 1909.

Divjaštva dunajskih Nemcev. Dunajski Čehi so imeli v soboto, dne 9. t. m., umetniški matine v XIV. okraju v cirkusu Schuhmann. Člani Südmarke in Bund der Deutschen so obkolili cirkus in hoteli vdreti. 500 mož policije na konjih in peš je komaj zadržalo hudodelstva. Vzlic temu so Nemci napadli še češke žene in deklice in jih opljuvali. 30 Čehov je bilo več ali manj ranjenih. Policija je aretirala 20 demonstrantov, med njimi več dunajskih Plattenbruderjev. Lepa nemška kultura.

Bolgar o Slovencih. V Sofiji je te dni izšel „Slovanski koledar.“ Slovencem sta v tem koledarju posvečena dva sestavka, izmed katerih enega je napisal Podravski pod naslovom: „Najnovejša slovenska književnost in njeni predstavitelji.“ Referirujoč o tej knjigi piše V. Sokolov v oficijoznem listu bolgarske vlade „Miru“ to-le: „Prvi in drugi članek v tej knjigi se bavita izključno s slovenskim narodom in njegovo književnostjo. O Slovencih se pri nas malo ve, da ne rečem čisto nič. Toda za to, če tudi malo, vejico velikega slovanskega drevesa, ki s toliko energijo brani že stoletja svojo narodnost nasproti trem velikim narodom (Nemcem, Italijanom in Mažarom), bi bilo treba, da se vsaj nekaj ve. To velja še zlasti za nas Bolgare, ki smo po krvi in jeziku tako blizu bratom Slovencem.“ Sokolov govori nato o razmerah slovenskih pesnikov in pisateljev novejših dobe, o Jurčiču, Jenku, Krilanu in Gregorčiču, in vzklika ob koncu: „Izmed vseh teh slovenskih pesnikov in pisateljev je pri nas poznat samo Anton Aškerc, ki je preteklo leto umrl v Ljubljani. Izmed njegovih pesmi jih je prav mnogo prevedenih na bolgarski jezik“

Posledica balkanske vojske. Iz Št. Pavla pri Preboldu nam poročajo: Tukajšnja predilnica, ki obstoji že nad 80 let, je delo ustavila in je prenehala. Zaposlenih je imela 400 do 500 delavcev, ki so sedaj naenkrat brez posla in zrejo v tužno bodočnost. Nekaj mlajših delavcev bo sicer dobilo delo v predilnicah na Ajdovščini in v Litiji, a starejši delavci in delavke, ki so pustili v tovarni vse svoje mlade in čile moči, so pa brez zaslužka. Tudi uradniško osebje je vrženo na cesto. Za naše obrtniške in trgovske kroge pomenja prenehanje predilnice hud udarec, ki bo imel nepregledne gospodarske posledice.

Stroški albanskega kongresa. Ker so nekateri listi trdili, da je odbor za albanski kongres prejel od avstrijske vlade 50.000 K, je objavil predsednik kongresa Faik Bei Konica račun dohodkov in izdatkov, ki jih je kongres prejel, oziroma izdal. Prispevali so sledeči albanski notabli: Skanderbeg 475 K, Dodmasse 60 K, Pimmer 60 K, princ Ghika 475 K, neki albanski prijatelj (I) 1000 K, Albanci iz Italije 95 K, Mollé 190 K, Pecu 356 K, 25 h. Skupno torej 2711 K 25 h. Izdatki: dvorana, brzojav, spisi in pojedina 1132 K 78 h; preostanek 1578 K 47 h je bil razdeljen deloma albanskim ubežnikom, deloma pa je ostal kot fond za razne pošne stroške. Če bi pa še kaj ostalo, dobi ta ostanek dobrodelno društvo „La providenza.“ Mislimo, da je sedaj „dokazano vse: skromnost, požrtvovalnost, idealnost in dobrosrčnost „dragih“ Albancev. Skromne kronice so zložili in od tega dajo še nekaj za mestne reveže tržaške, da pokažejo tako svoje dobro srce. Ta Faik Bei mora biti velik humorist in skoro idealnega naziranja, če misli, dv bomo mi to bilanco potrdili. Sicer za enkrat naj velja tako, morda bomo kdaj pozneje nekoliko revidirali te račune.

Lep vzgled. Za stavbo nameravane bolnišnice usmiljenih bratov pri Žalcu, je obljubil občinski odbor občine Braslovče 1000 K in občinski odbor občine Topolšica pri Šoštanju 300 K. Občina Topolšica ni ena največjih in najbogatejših občin, pa vključ temu sta nabrala pri posameznikih topolške občine gospod Valentin Žager in gospod nadučitelj iz Zavodne 685 K, za kar jima izreka vodstvo nameravane ga podjetja najprisrčnejšo zahvalo. Druge občine — posnemaite!

V kat. cerkev so se vrnili. V bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu so prestopili pred kratkim 3 protestanti v bolniški postelji nazaj k katoliški cerkvi in nato kmalu umrli.

Dva župnika v pokoju iz lavantinske škofije se zdravita sedaj pri usmiljenih bratih v Gradcu in se pripravočata pri svojih sobratih za memento.

Sv. oče je v zadnjih dneh obolel na lahki influenci. Zdravniki so izjavili, da se ni bati nobenih nevarnosti. Bolezen že pojenjuje in bo sv. oče v par dneh zopet popolnoma zdrav. Papež stoji sedaj v 78. letu.

Dr. Plachky preganja jugoslovanskega zmaja. Ptujski dr. Plachky je v zadnjem času dal slovo štajerčijanstvu in si je izbral kot novo torišče za svoje politično vdejstvovanje jugoslovansko vprašanje. Pred kratkim je govoril o tej zadevi v Gradcu, v soboto bo pa v Ptuj. Na občnem zboru nemškega društva za Ptuj in Rogatec bo razpravljaj o tem predmetu. Kaj bo govoril, vemo že naprej in tudi njegovi poslušalci ne bodo izvedeli mnogo več, kot kar so že čitali v raznih hujskajočih nemških listih. Veliko več zaslug bi si pridobil govorni doktor, če bi mesto na jugoslovanskega, šel v boj na šnopsarskega zmaja. Ravno med največjimi oboževalci ptujskih nemškutarških prvakov grasira žganjepitje, da je grozno in bi bil boj proti temu zlu že iz splošno človeškega stališča hvalevreden. Seveda, dr. Plachky ne bo sledil našemu svetu, ker bi pomenjal konec šnopsarstva tudi konec štajerčijanstva.

Ali so tako lažnjivi, ali tako neumni? Na našo konstatacijo, da v lavantinski škofiji ni 262 (162 je bila tiskovna pomota), kakor je pisal „Slov. Narod“, ampak 508 duhovnikov, je odgovoril „Slovenski Narod“, da je vzel svojo številko iz šematizma za lavantinsko škofijo za leto 1910. Pogledali smo nalašč tudi v ta šematizem in našli, da je bilo leta 1910 507 duhovnikov, kar se lahko vsakdo prepriča na straneh 201—208 omenjenega šematizma. Liberalci imajo tedaj že lastne šematizme, da lahko utemeljujejo svoje lažnjivosti. Zdi se, kakor da se hoče knezoškofijski pisarni v Mariboru in v „Sloginem“ uredništvu pridružiti še tretja — v uredništvu „Slovenskega Naroda.“

Oderuštvo. V težkih časih živimo. Gospodarsko življenje je razruto in je izgubilo vso stalnost. Na denarnem trgu je pomanjkanje, kakor še malokdaj, na borzah sledi polom polomu, v industriji, v obrti in trgovini grozi tisočerm uničenje, konkurz se vrsti za konkurzom, z eno besedo: gospodarska kriza je dosegla vrhunec in je naravnost obupna. V teh žalostnih časih, ko je ogroženih na stotisoče eksistenc, ko milijonom grozi beda, izsesavajo razni kartelni baroni ljudstvo, da je naravnost vnebovpijoče. V tem času splošnega propadanja, ko zavzemlje splošna revščina onih, ki delajo, že naravnost grozne oblike, se kopiči premoženje maloštevilnih nekaternikov, ki nič ne delajo. Stabilizem tenico v Trstu, ki izžema svoj dobiček iz države, za katero gradi vojne ladije, deli 23% dividendo; akcijska družba za dinamit bo izplačala za leto 25% dividendo; alpine-montanska družba bo plačala 26% dividendo; akcijska družba Steirermühl 25% dividendo itd. Še celo vrsto podjetij bi lahko naštel, ki izkazujejo take oderuške dobičke. To že ni več izmозgavanje prebivalstva, temveč naravnost rop na ljudskem premoženju, in če je državi kaj na lastnem, kakor tudi na obstoju svojih podanikov, mora poseči tu vmes z odločno in krepko roko.

Pogreb † sedmošolca Josipa Rudolfa. Dne 7. t. m. smo pokopali v Slivnici pri Mariboru mlado življenje, nadebudnega, pridnega nadarjenega dijaka — sedmošolca Josipa Rudolfa! Sonce je sijalo na zemljo, ko se je pomikal proti farni cerkvi spreved, kakoršnega Slivnica-Orehova vas še ni videla. Okrog sto tovarišev-dijakov, trije njegovi učitelji in nepregledna vrsta žalujočih je spremljalo priljubljenega pokojnika, kojega krsto so nosili njegovi tovarišis-sedmošolci. Med lepim, ubranim petjem so položili ranjkega v mrzlo gomilo, ob koji je govoril gospod profesor dr. Anton Medved pretresljive besede. „Narava se vzbuja“, je rekel, „rože klijejo in mlada pomlad se bliža v deželo; mi pa spremljamo, semkaj istotako mlado življenje, polno nad in veselja. Vsi so bili veseli tega dijaka. On je zidal velike nade — sedaj so prah in pepel; ni kar so upali stariši, sestre in bratje od njega — vse je padlo v grob: prah in pepel; ni kar je s ponosom upala vsa župnija — zastoj, vse je prah in pepel!“ Tolažil je govornik žalujoče, češ, da je Bog mladeniča s to rano smrtjo obvaroval morda poznejše nesreče. Zaklical mu je v imenu starišev, bratov in sester, v imenu cele župnije, v imenu učiteljskega zbora in tovarišev: „Dragi, spavaj sladko!“ — Kaj smo izgubili, pove nekaj spisov, ki jih prinese „Straža.“ Tvoji tovariši pa se ne morejo ločiti od tvojega spomina, zato ti kličejo še enkrat in zadnjokrat: „Ljubljeni tovariši, spavaj sladko!“ — Tovariši.

Štajersko.

Maribor. Prihodnjo nedeljo, dne 16. t. m., popoldne po večernicah, priredi „Slovenska Straža“ pri Sv. Magdaleni in društveni sobi svojo mesečno zborovanje. K obilni udeležbi vabi odbor.

Maribor. (Slovensko gledališče.) V nedeljo, 16. t. m., popoldne, se ponavlja znamenita zgodovinska slika „Ben Hur“, ki je prvič privabila toliko občinstva, da je moralo nad sto oseb oditi, ker ni bilo več prostora. S tem, da se vrši igra popoldan, bo gotovo ustrezno zlasti zunanemu občinstvu, ki se za to-le

krasno igro zanima. Ker se igra letos ne bo več ponavljala, naj nikdo ne zamudi prilike, si je ogledati. Začetek točno ob pol 4. uri popoldne. Letaki z vsebino se dobivajo na dan predstave pri vratarjih zastoj.

Maribor. Skioptično predavanje o balkanski vojski, ki ga je priredila včeraj zvečer „Slovenska Straža“, je bilo zanimivo in je obče zadovoljilo. Na splošno željo se ponovi prihodnjo nedeljo, dne 16. sušca, ob 8. uri zvečer, v dvorani katoliškega del. društva, Flöbergasse 4. Vstopnina: sedeži 50 vin., stojišča 30 vinarjev, dijaki 20 vinarjev. Pridite! — „Slovenska Straža.“

Ruše. V nedeljo popoldne je nastal v krčmi g. Pintariča v Rušah med pivci prepir in tepež, pri katerem je Anton Potočnik 20letnega žagarja Rudolfa Dobnika iz Smolnika s četrtlitrskim kozarcem, tako močno po glavi udaril, da je ta padel in nezavesten obležal. Dobnika so morali vsled zadobljene rane na glavi odpeljati v bolnišnico.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Na velikonočni pondeljek, dne 24. marca, predstavlja mariborski Orel v gostilniških prostorih gospoda Kodra v Št. Lovrencu nad Mariborom gledališko igro „Naša kri.“ Slovenci iz Št. Lovrenca in okolice, pridite mnogoštevilno!

Sv. Trojica v Slovenskih goricah. O priliki pogreba velečastitega gospoda Fr. Punterja so tu zbrani duhovniki po šentlenartski podružnici darovali „Slovenski „Slovenski Straži“ 25 K.

Sv. Lenart v Slovenskih goricah. Gospod dr. Lovrec je „Slovenski Srazi“ „velikodušno“ daroval 10 K v spomin na ruperčko „slavje.“ Prosimo, da gospod doktor „Slovenski Straži“ tudi v bodoče ohrani svojo „prostovoljno“ naklonjenost. Naj ga v tej lepi lastnosti — toda brez raznih naprednih prizorov — posnemajo vsi vrlo galahtni gospodje!

Slov. Bistrica. Tudi v našem okraju so dobili vsi župniki „Sloga“ in je bilo na ovitku tiskano: „Plačano.“ Radovedni smo, kdo je plačal? Dr. Plaj ali posojilnica v Celju? Naj uredništvo „Sloga“ to pojasni, da se gospodje župniki velikodušnemu dobrotniku primerno zahvalijo. — Da je „Sloga“ najbolj hinavski liberalen list, priča napad na S. K. S. Z. v Celoveu v zadnji številki lista. Slovenci naj složno skupaj delajo, želi baje „Sloga“, a kljub temu napada važno koroško organizacijo ile radi tega, ker si „drzne“ povdarjati, da je pri narodnem delu potrebno tudi uvaževati verska načela. Kdor bere poročilo o delovanju S. K. S. Z. na Koroškem, vidi, da je ista v lanskem letu več storila, kot vsi mladi in stari liberalci na Štajerskem v vseh letih svojega „plodonosnega“ delovanja, a „Sloga“, ki pravi, da ni liberalen list, je napadla to delovanje radi tega, ker organizacija ni liberalna. S takimi napadi si ne pridobiva „Sloga“ simpatij, zato naj isto prebrajo dr. Jurtela, dr. Plaj in dr. Rosina, gospode župnike in naše pristaše pa naj pusti pri miru; če imajo dr. Plaj in drugi liberalci preveč denarja, naj ga pošljejo „Narodnemu Listu“, kateri ima velik deficit in išče podpore.

Konjice. Na Jožefovo po stanovskem nauku poročata svojim volilcem poslanca dr. Korošec in Novak. Možje in mladeniči konjiškega okraja. — na plan!

Ptuj. Naši protestantje so priredili pretečeno sredo v svojem Vereinshausu družinski večer, na katerem je predaval neizogibni pastor Hegemann iz Ljubljane o temi: Carigrad in propadajoči polumeseec. V predavanju je slikal pastor Hegemann svoje potovanje v Orijent ter označil sodbe poklicanih poznavalcev razmer, glasom katerih je položaj Turčije brezupen in njen razpad neizogiben. Z izvajanjem Hegemanna se pa naši goreči in veliki prijatelji Turčije niso strinjali. Veliko raje bi bili slišali, če bi jim bil pastor Hegemann povedal, da bodo Turki kmalu vse balkanske Slovane pohrustali. Pastor Hegemann si bo gotovo dobro premislil, predno bo spet šel na Ptuj predavat.

Celje. Dramatično društvo v Celju vprizori v nedeljo, dne 16. t. m., v celjskem Narodnem domu burko „Luce in Lipe“, spisal Kraatz. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer; predprodaja vstopnic v Zvezni trgovini.

Celje. Gospoda bivšega kandidata B. Kuneja vprašamo, zakaj toži odbornik vinarske zadruge isto, zakaj izstopajo vsi liberalni člani in kdo bo plačal predujem okrog 1000 K, katerega je dobil poprejšnji poslovodja? Ali je vinarska zadruga v Celju — Grič v drugi izdaji?

Loka pri Zidanem mostu. Pri občinskih volitvah dne 6. t. m. so v tretjem razredu izvoljeni v občinski odbor: 2 pristaša Slovenske kmečke zveze (dosedanji župan Peter Blatnik s 170 in Ivan Mlinar s 168 glasovi), potem 4 liberalci s 167 do 179 glasovi, in 2 socijaldemokrata vsak po 167 glasovi. V drugem razredu so dne 8. t. m. zmagali vsi kandidati Slovenske kmečke zveze z 52 do 64 glasovi; liberalci so frčali s 40 do 49 glasovi. V prvem razredu so po izdajstvu dveh Slovencev, ki sta z Nemci potegnili, zmagali Nemci s 13 proti 9 glasom. V odboru bo tedaj: 10 naših, 8 Nemcev, 4 liberalci in 2 socijaldemokrata, če bo ostalo pri tem, kar je dvomljivo, ker so se godile velike krivice.

Darujte za Slov. Stražo!

Lepa nova štacuna (trgovina s stelažami vred, se da v najem pod zelo ugodnimi pogoji. Marija Reicher, Sv. Barbara v Ha-lozah. 53

Balkanska vojska v Mariboru!

Prihodnjo nedeljo 11. marca ob 8. uri zvečer bo v v dvorani Katol. delav. društva predavanje z lepimi skioptičnimi slikami o balkanski vojski. Slovenci, na dan!

Gospodinja

izurjena v vsem gospodinjstvu, ki je bila mnoga leta v župnišču, išče službo istotam. Naslov: „Rosa Langer 69“ glavno pošto ležeče Maribor.

Inseriranje v »Straži« je ceno, ker hočemo iti na roko slovenskemu trgovstvu in obrtništvu zato poslužite se ugodne prilike.

Važno za ženine in neveste!

Zaradi prezidave moram izprazniti prostore, prodam torej **vs a pohištva nizko pod lastno ceno**, kot elegantna pohištva za spalne sobe in obednice, elegantne pisalne mize itd. od najpreprostejših do najfinejših izpeljave. **Neverjetno poceni!** **Josip Kolarič**, mizarski mojster v Mariboru, Franc Jožefova cesta št. 9.

Hotel „Avstrija“

(Rajšter) v Šoštanju

se pod ugodnimi pogoji prodaja. Vpraša se Celje, poštni predal št. 43.

Niti ena

dama, ki gleda na pravilno negovanje kože, osobito če hoče odstraniti razne pege na obrazu in na rokah, ne najde v to svrhu boljšega mila, kot je staro priznano

Bergmanovo **Karbolfeerzvepleno milo** znamka Steckenpferd

od Bergmanna & Co., Dečin ob Labi.

Komad stane 80 vin. Dobi se v lekarnah, drožerijah, parfumerijah in v vseh tozadavnih prodajalnah.

Ponehale bodo vse kritike o Tolstovrški slatini,

ako jo sedaj poskusite

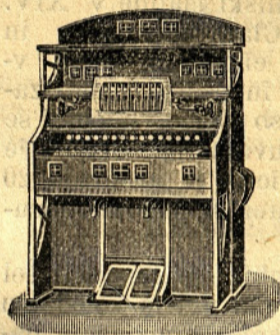
in se je našel nov pritek, ki je močen na ogljikovi kislini. Sedaj lahko tekmuje „Tolstovrška“ z vsemi najboljšimi kislimi vodami, ker zelo mozira in ostane tudi čista.

„Tolstovrška“ je sedaj najoljša zdravilna in namizna osv. žujoča mineralna kislina. Tolstovrško naročajo odlični zdravniki za se in za svoje bolnike ter za cele bolnišnice. Tolstovrška je bila odlikovana na dveh razstavah. Dobliva se v vseh boljših gostilnah, trgovinah in lekarnah ter pri podjetju

Guštanj (Koroško) — Zaboj s 25 3/8 stekl. stane le 5 kron. Prazne steklenice se sprejmejo v polnitev po najnižji ceni. Poskusite! Boste hvalili!

Abstinenti! Pijte le Tolstovrško slatino, ki vsled svežega, prijetnega okusa nadomesti vsako drugo pijačo!

Kadilci! Katare in druge bolezni v grlu najhitreje ozdravite, ako pridno grgrate in pijete „Tolstovrško“.

Josip Brandl, izdelovatelj orgel v Mariboru o. Dr.

izdeluje cerkvene orgle v vsaki velikosti zelo solidno delo. — Prevzame uglasbo, popravi in prestavbo starih orgel. — Izdeluje harmonije najboljše kakovosti evropskega in ameriškega sistema za cerkve, šole in zasebno rabo po nizki ceni.

Transponirharmonista z 28 akordi. Proračuni in katalogi brezplačno in poštne prosto

TISKARNA SV. CIRILA

Koroška cesta 5 MARIBOR

lastna hiša

Državni telefon št. 113

ima najboljše stroje, črkostavne stroje z lastnim električnim obratom, najnovejšo črke in moderne obrobke ter se priporoča, da napravi vse v nje stroko spadajoče reči kakor:

časnike, knjige, brošure, računske sklepe, zadružna in društvena pravila, nadalje za posojilniške, občinske, šolske, župnijske in druge urade uradne zavitke z natisom in glave pri pismih, kakor tudi za obrtnike in trgovce, krčmarje, društva in zasebnike: pisma, ovitke, okrožnice, račune, opomine, menjice, cenike, jedilnike, vabila, pesne rede, vsprejemnice, zaročna naznanila in pisma, vizitnice in napisnice, plakate in naznanilne cedulje itd.

Diplome za častne občane in ude društev v primerni velikosti in olepšavi. Parte in žalostinke v najlepši opravi.

Vsa naročila se najhitreje in ceno izvršujejo.

Poštn. hran. št. 25010

Prodajalnica tiskarne sv. Cirila

priporoča svojo bogato zalogo vseh tiskovin potrebnih za župne, šolske in občinske urade, za posojilnice, odvetnike, notarje, društva in zasebnike. Priporoča tudi pisalne potrebščine, kakor, črnilo, peresa, svinčniki, radirke, ravnila, tintnike itd. Raznovrstni papir, kancelijski, pisemski v zavitkih, kasetah, papir za sekirice (notni papir). — Trgovske knjige v raznih velikostih. Spominske knjige (Poesie). Knjige za slike (Photographie-Album) itd. — Istotako se priporočajo raznovrstni molitveniki kakor:

Venec pobožnih molitev in sv. pesmi, Sveto opravilo, Malo sv. opravilo, Hodi za Kristusom, Hoja za Marijo, Marija žalostna mati, Družbine ali Dekliške bukvice, Ključek nebeški, Prijatelj otroški, Večna molitev na čast presv. R. Telesu, Šmarnice jeruzalemskega romarja, Ordo providendi. Premišljevanje o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa, Duhovni vrtec ali molitvenik za katol. mladež, Marija, mati dobrega sveta, Vrtec sv. devišstva itd. — V zalogi ima tudi raznovrstne druge knjige n. pr.: Katekizem o zakonu, Katoliška liturgika, Pobožni ministrant, Občna metafizika, Razlaga velikega katekizma, A. M. Slomška zbrani spisi, Obrednik za organiste, mali ročni Officium defunctorum, Sv. birma, Marijino življenje in druge. — Dobe se tudi križi, stenski, nikljasti leseni razne velikosti in cene. — Svetinjice iz aluminija, Srca Jez. in Mar., Naše ljube Gospé, Čistega Spočetja. Posebno se priporočajo svetinjice, ki se lahko nosijo namesto raznih škapulirjev, kakor tudi za Marijine družbe. Rožni venci, leseni in koščeni, kokus, biserni in srebrni po raznih cenah; tudi križci za rožne vence.